

Adviezen en signalen

Faculty Audit & Assurance

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Juli 2024

**Adviezen en signalen bijeenkomst NBA bestuur 7 mei 2024 Faculty
Audit & Assurance**

Voorwoord

Voorwoord door de faculty voorzitter.

De Faculty Audit & Assurance geeft de hierna opgenomen adviezen, vragen en signalen af voor de Strategische NBA-agenda in 2025. Dit document is gebaseerd op ervaringen van leden, eigen expertise en signalen uit ons netwerk. Het is een vervolg op ons document “verantwoording 2023 en het jaarplan 2024” dat op de NBA site is gepubliceerd. We zien uit naar het gesprek met het Algemeen Bestuur van de NBA tijdens het overleg dat gepland staat op 7 mei 2024.

Jeroen Brak, voorzitter faculty Audit & Assurance

Inleiding

Als faculty Audit & Assurance (hierna A&A) hebben we onze hoofdpdracht als volgt geformuleerd:

“Ontwikkel een visie op de voor het accountantsberoep benodigde kennis- en competentieontwikkeling rekening houdend met een horizon van drie tot vijf jaar en beoordeel op welke wijze en in welke mate de NBA als kenniscentrum zich hierop zou moeten aanpassen”.

Hierbij richten we ons als faculty A&A in eerste instantie op de benodigde kennis- en competentieontwikkeling van het huidige actieve ledenbestand, en in mindere mate op de aankomend accountants die thans in de accountantsopleiding zitten en toekomstige accountancystudenten.

We hebben de volgende hoofdthema's benoemd:

- hoe leveren we als beroepsgroep zichtbaar onomstreden A&A kwaliteit in de kernfunctie van de accountant?
- hoe borgen we onomstreden A&A kwaliteit door inzet van steeds meer verschillende specialisten?
- hoe kunnen we het gebruik/toepassen van innovatieve werkwijzen/controlemethoden meer stimuleren?
- hoe kunnen we cultuur en werkplezier laten bijdragen aan onomstreden kwaliteit?

Uit bovenstaande hebben wij twee pijlers geformuleerd:

De pijler “Maatschappij” gaat over de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer (alle stakeholders) van de accountant die assurance geeft. Relevant hierbij is onder andere de prestatie- en verwachtingskloof.

De pijler “Meesterschap” gaat over het ambacht van de accountant. Naast (theoretische) kennis is het belangrijk dat de accountant vaardigheden, gedrag en competenties heeft om assurance opdrachten uit te voeren die voldoen aan de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer en compliant zijn. Meesterschap gaat over het streven jezelf te verbeteren in een vak, dat streven gaat zo ver dat je er een meester in wilt worden. Meesterschap gaat niet om het eindpunt, het gaat om de weg ernaartoe.

In het najaar van 2023 / voorjaar 2024 hebben wij onze verantwoording 2023 / jaarplan 2024 gemaakt. De hieronder opgenomen adviezen en signalen zijn een actualisering van dit document.

Advies 1: Vermindering regeldruk	
Toelichting	Naar aanleiding van signalen “uit veld” is de NBA is een project vermindering regeldruk gestart. De faculty A&A is co sponsor van dit project.
Advies	Voordat concrete voorstellen voor vermindering van de regeldruk(beleving) worden gedaan, adviseren wij eerst een grondige analyse uit te voeren naar het (al dan niet) bestaan van regeldruk(beleving) en wat het (openbare)

	<p>accountantsberoep als “regeldruk” ervaart. De motivering voor dit advies is onder andere dat uit een debatsessie over regeldruk tijdens de faculty-inspiratiesessie van 10 oktober 2023 naar voren kwam dat er (grote) verschillen bestaan in regeldrukbeleving tussen de grote en kleine openbare praktijken/accountantsorganisaties. Onze suggestie is verder onderzoek te doen of er een relatie bestaat tussen regeldrukbeleving en de schaalgrote in het kwaliteitsstelsel van de accountantsorganisatie.</p> <p>Ons advies is dat in de verdere uitwerking en opvolging de NBA zich primair richt op haar faciliterende rol (hulp/support/kennisdeling) ten aanzien van de leden. Hierbij kan de NBA in nauwe samenwerking met kennis- en serviceorganisaties uitwerken hoe de beroepsgroep effectief kan omgaan met specifieke wet- & regelgeving, bijvoorbeeld door kennisdeling en het delen van “best practices” (in lijn met NBA helpt/NV COS 315 webinar). Belangrijk aandachtspunt hierbij is ook het beter toegankelijk en bereikbaar maken van kennis.</p> <p>Het is onze indruk dat discussies binnen ons beroep over normduiding negatief bijdragen aan regeldruk(beleving) van professionals. Wij adviseren dit als aandachtspunt mee te nemen in het vervolgonderzoek.</p> <p>Verder adviseren wij in de communicatie over regeldruk nadere uitleg te geven over de aard van de regeldrukbeleving. Daarbij geven wij als aandachtspunt mee om de communicatie op dit thema te voorzien van een meer positievere toonzetting.</p> <p>Ons advies is dat de NBA zich terughoudend opstelt in het communiceren over het bestaan van teveel regels.</p>

Advies 2: CSRD	
Toelichting	<p>CSRD is een belangrijk thema voor de accountant die assurance opdrachten verricht.</p> <p>De regelgeving betreffende de te geven assurance door accountants bij de CSRD verantwoordingen is nog volop in ontwikkeling. Ons bereiken signalen dat er nog veel vragen / onduidelijkheden bestaan bij leden die assurance bij CSRD verantwoordingen moeten gaan geven.</p> <p>Met de verplichting voor grote ondernemingen vanaf 2025 CSRD verantwoording af te leggen, waarbij de openbaar accountant (in eerste instantie beperkte mate) van assurance zal gaan verstrekken, ontstaat een enorme druk en belasting op de beroepsgroep.</p>
Advies	<p>Wij adviseren u actief voorlichting te (blijven) geven over actuele ontwikkelingen ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ESG accountingvraagstukken; - De uit te werken CSRD verantwoordingen; - De uit te voeren assurance werkzaamheden hierop.

	<p>Wij adviseren u hierin samen op te trekken met de kennis- en serviceorganisaties in de sector, om in gezamenlijkheid voor het gehele accountantsberoep een integrale aanpak uit te werken gericht op continue kennisdeling en het delen van “best practices”. Hierbij is een juiste ‘op maat’ uitwerking per doelgroep accountants het uitgangspunt en dienen ook doelgroepen die nu nog niet actief zijn op dit thema betrokken te worden.</p> <p>Wij adviseren u het thema CSRD effectief te blijven verankeren in het PE programma. Hierbij is het belangrijk om naast kennisdeling ook in te zetten op interactie en dialoog aan de hand van casussen en het delen van “best practices”.</p> <p>Wij adviseren u te monitoren in hoeverre de sector de combinatie van controle opdrachten en CSRD audit kan absorberen en vanuit de NBA een visie te vormen of en hoe hierin bij te sturen.</p>

Advies 3: Fraude	
Toelichting	<p>Fraude is reeds lang een belangrijk thema voor de accountant die controle opdrachten uitvoert: de voortdurende constatering is dat de werkzaamheden van de (openbare) accountant ontoereikend zijn.</p> <p>Ook recent zijn er weer signalen (AFM rapportage) dat de beroepsgroep (nog) niet voldoet aan de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer.</p>
Advies	<p>Wij adviseren u een analyse uit te voeren op de effectiviteit van de in het verleden uitgevoerde activiteiten in het kader van fraude en hoge prioriteit te geven aan dit onderwerp. Een en ander dient te leiden tot een “masterplan” dat op korte termijn tot verbetering leidt voor de sector.</p> <p>Indien er op het thema fraude verschillende inzichten bestaan ten aanzien van het toe te passen normenkader, adviseren wij u ten aanzien van normduiding de dialoog aan te gaan met stakeholders, en bij uitsluitel hierover de beroepsgroep actief te betrekken bij de benodigde opvolging.</p>

Advies 4: Vernieuwing beroepsopleiding en beroepsprofiel en PE evaluatie	
Toelichting	<p>De aantrekkelijkheid van het beroep (en zo ook de instroom van studenten) staan onder grote druk. Hierbij komt dat de verwachte vraag naar diensten van de (openbare) accountant in de toekomst verder zal toenemen.</p> <p>De NBA heeft een expertgroep ingesteld om te komen met ideeën voor de herziening van de beroepsopleiding en het beroepsprofiel.</p> <p>Onderdeel van deze activiteit is de evaluatie van de (herziene) PE regeling, waarbij het te wijzigen beroepsprofiel betrokken wordt.</p>

	<p>In mei 2023 heeft de faculty A&A visies gestuurd aan de expertgroep voor herziening van het onderwijsmodel en het beroepsprofiel. De expertgroep heeft in het najaar van 2023 haar advies aan bestuur NBA en de kwartiermakers gestuurd.</p> <p>Onderdeel van de herziening is de evaluatie van de (herziene) PE regeling, waarbij het te wijzigen beroepsprofiel betrokken wordt.</p>
Advies	<p>Wij adviseren de adviezen van de expert groep en de evaluatie van de PE regeling met de hoogste prioriteit op te volgen. Op korte termijn betekent dit het uitwerken van de beroepsprofielen van de Register Auditor (RA accountant) en de Accountant Adviseur (AA accountant).</p> <p>Herziening PE regeling: Voordat kan worden overgegaan tot verdere concrete uitwerking dient eerst helder uitgewerkt te worden <u>waarom</u> er getoetst moet worden en <u>wat</u> er getoetst moet worden. Vervolgens kan worden verdiept op de instrumenten die daarvoor nodig zijn.</p> <p>Wij adviseren de NBA om de PE systematiek nog wat dwingender te maken ten aanzien van het volgen van (verplichte) kennisdelingsessies en hierbij bewuster in te zetten op dialoog/intervisie/reflectie rondom relevante thema's binnen ons beroep.</p> <p>Vanuit de thans lopende onderzoeken naar examenfraude, en het ontstane beeld vanuit de bredere maatschappij hierop, adviseren wij de NBA in te zetten op een stevig en kritisch toetsingsmechanisme binnen de sector.</p> <p>Ten aanzien van het thema examenfraude adviseren wij de NBA meer duiding te geven aan wat examenfraude exact is en hierover met leden te communiceren. Op basis van de uitwerkingen hiervan adviseren wij de NBA een duidelijke visie te delen. In een verdere uitwerking hiervan dient vooraf expliciet uitgewerkt en gecommuniceerd te worden of en hoe per toetsing intervisie en dialoog zijn toegestaan als onderdeel van een toetsing.</p>

Advies 5: rol van de NBA	
Toelichting	<p>Ons bereiken berichten dat er op diverse thema's een toenemende behoefte bestaat aan ondersteuning in de openbare beroepspraktijk; bijvoorbeeld bij de uitvoering van CSRD assurance opdrachten.</p> <p>Wat is de rol van de NBA: heeft de NBA naast de rol van "standard setter" aangevuld met Handreikingen en Audit Alerts ook een actieve rol heeft in de ondersteuning van de (openbare) praktijk?</p>
Advies	<p>Gezien de veelheid en complexiteit aan actuele ontwikkelingen (CSRD, Fraude, Data-audit, enzovoorts) is er bij de beroepsgroep een sterke behoefte aan continue support en kennisdeling. Wij adviseren de NBA om hierin meer de regie te pakken en in nauwe samenwerking met kennis- & serviceorganisatie te werken aan een continue monitoring op behoefte en aanbod. Indien nodig kan tijdig worden bijgestuurd.</p>

	Op verschillende thema's spelen discussies over normduiding; onder andere fraude en OKB. Op welke wijze kan de NBA een rol spelen in het zichtbaar maken van verschillende interpretaties en vanuit dialoog met stakeholders komen tot een gemeenschappelijk gedragen conclusie?